

LEVÉLSZEKRÉNY.

TUDÓSÍTÁSOK.

(6.) *Magyarország időjárása 1891 december havában.* A múlt év december hónapjára — ha csupán hőmérsékletének fokozatával akarjuk jellemezni — teljes joggal ráillik az »enyhe« jelző, mert középhőmérséklete országszerte meghaladta az e hónapban rendszeren előforduló hőmérsékletet. A temperaturának többlete az ország más-más vidékén különböző: legnagyobb volt északon, legkisebb keleten. (Árvaváralján $3^{\circ}0'$ C., Eperjesen $2^{\circ}4'$ C., Budapesten $2^{\circ}0'$ C., Szegeden $1^{\circ}5'$ C., Nagy-Szebenben $0^{\circ}4'$ C^o-kal volt melegebb.)

Az enyhe és (Erdély kivételével) fagyponthoz közeli hőmérséklet meglehetősen egyformán tartott a hó elejétől 18-ikáig; 18—26-ikáig állandóan hideg volt az idő és a 27-ikén beállott hőemelkedés után ismét enyhére fordult. Az ötnapi közepek a hőmérséklet menetét legjobban mutatják:

	1891	20 évi közép	Eltérés	
	C ^o	C ^o	C ^o	
december	2—6.	4.9	1.3	3.6
»	7—11.	4.1	—0.8	4.9
»	12—16.	2.9	—1.3	4.2
»	17—21.	—4.3	—0.3	—4.0
»	22—26.	—2.9	—1.8	—1.1
»	27—31.	1.5	—3.0	4.5

Ez adatok szerint csak a 4-ik és 5-ik pentád volt hidegebb, a többiek pedig a középértéket jóval fölülmúlták.

A hőmérséklet minimuma majdnem kizárólag 20-ika körül, maximuma azonban a hó elején, a helyi viszonyokhoz képest, különböző napokon állott be. Árvaváralján $5^{\circ}0'$ C. 6-ikán és $—15^{\circ}6'$ C. 20-ikán, Selmeczbányán $7^{\circ}3'$ C. 5-ikén és $—12^{\circ}0'$ C. 20-ikán, Ungvárt $7^{\circ}5'$ C. 2-ikán és $—12^{\circ}6'$ C. 21-ikén, Huszton $9^{\circ}0'$ C. 2-ikán és $—18^{\circ}4'$ C. 21-ikén, Nyiregyházán $8^{\circ}3'$ C. 9-ikén és $—10^{\circ}0'$ C. 20-ikán, Ó-Gyallán $10^{\circ}6'$ C. 11-ikén és $—14^{\circ}0'$ C. 21-ikén, Aradon $9^{\circ}0'$ C. 2-ikán és $—12^{\circ}8'$ C. 21-ikén, Pancsován $12^{\circ}4'$ C. 11-ikén és $—10^{\circ}5'$ C. 21-ikén, Zágráb $11^{\circ}0'$ C. 11-ikén és $—11^{\circ}8'$ C. 22-ikén, Gyergyó-Szt.-Miklóson $7^{\circ}6'$ C. 3-ikán és $—17^{\circ}0'$ C. 25-ikén volt a legnagyobb, illetőleg a legkisebb hőfok.

A csapadékmennyiség e hónapban jobbra valamivel kisebb volt a közönségesnél (Budapest 22, Eperjesen 14, Szegeden 1, Zágrábban 24 mm.-rel). Az első 8 napon voltak kisebb esők, a melyek inkább a ködnek lecsapódásából eredtek; nagyobb csapadék és többnyire havas eső alakjában esett 14-ike és 18-ika között, azután 18—28-ikáig száraz volt az idő (csakis Erdélyben voltak 21-ike és 23-ika körül kisebb havazások), a hónap végén megint jelenté-

kenyebb a csapadék (havas eső). Legnagyobb csapadékmennyiséget mértek: Fuzinén 254, Bezdán-Kozorán 116, Ó-Hegyen 102, Huszton 92, Árvaváralján 88, Dombón 82, Fiumében 79 millimétert. Az Alföldön, Dunán túl és Dráván túl kevés hó esett (0—5 napon), ellenben Árvaváralján 12, G.-Szt.-Imrén 11, Brassóban 10, N.-Szebenben 9, Huszton 7 napon esett a hó; mindazonáltal a hónap végével országszerte még a hegyeken is csekély volt a hóréteg, a mely az aránylag magas hőmérséklet következtében nagyobb részt elolvadt.

Érdekes tünetény számba megy a téli zivatar, a mely éghajlati viszonyainknál fogva a ritkaságok közé tartozik, azért érdemes fölemlíteni, hogy Budapestben december 12-ikén korán reggel, 6 óra 15 perccor erős északnyugoti szél mellett dörgött és villámlott és hogy 13-ikán este villogás volt észrevehető a szombatár északkeleti részén. A Dráván túl a hó 14-ik, 15-ik és 28-ik napján több helyen észlelték zivatart.

A légnyomás december hónapban átlag 3 mm.-rel magasabb volt a rendszernél; a levegő nedvességi állapota nemkülönben a hőmérséklet szélső értékei is közel állnak a normális értékekhez. A talajhőmérő Ó-Gyallán 0.5 m. mélységben $4^{\circ}0'$ C. és 1.0 m. mélységben $7^{\circ}2'$ C^o-ot mutatott.

E hónapban az időjárásnak állandóságra való törekvése félreismerhetetlenül megállászik. A november végén uralkodó időjárás átment decemberbe is, tehát az idő csekély hőmérsékleti ingadozás mellett enyhe és ködös maradt, eleinte kisebb, jelentéktelen esőkkel, majd 13-ika és 17-ike között általános esőzessel. Ez időtartam alatt a légnyomás Európában olyképen oszlott el, hogy északnyugotról atlanti depressziók jártak be Európa északi részét, a melyek hatásukat kisebb-nagyobb mértékben Közép-Európáig is kiterjesztették. Ezekkel szemben a magas légnyomás délen (délnyugoton és délkeleten) tartózkodott. Lényeges változása az időjárási helyzetnek december 17-ikén állott be, midőn tudniillik az Északi-tenger fölött telepedett le a légnyomás maximuma, a mely később Németországra, majd egész Közép-Európára kiterjedt (19-ikétől 22-ikéig 780 mm.-nyi magasságra emelkedett) és igen érezhető lehűléssel párosult, úgy hogy 20-ikán majdnem egész Közép-Európában $—10^{\circ}$ C. alá süllyedt a reggeli hőmérséklet. Ezen maximum 27-ikén délkeleti irányban elvonult és 28-ikától kezdve megint enyhe téli típus jutott uralomra, midőn déli Európa a magas, északnyugoti Európa pedig az alacsony légnyomásnak volt helye.

RÓNA ZSIGMOND.